

Motion till riksdagen

1989/90:Jo309

av Roland Larsson och Hugo Andersson (båda c)

Ädellövskog

I Östergötland söder om Linköping i anslutning till Stångåns sjösystem finns Sveriges största samlade areal av ekskog och ekhagmarker. Området är av riksintresse för naturvården och till stora delar också för friluftslivet genom att också Kinda kanal ligger här. I anslutning till Åtvidaberg finns också betydande ekområden som står i förbindelse med ekområdet söder om Linköping. Naturvårdsvärdet är mycket stort med en artrik flora och fauna.

I samband med den nedläggning av åkermark inom ramen för omställning 90 som nu pågår lägges även i dessa områden en hel del åker ner. I flera fall har det blivit aktuellt med skogsplantering på de nedlagda arealerna. Utifrån den enskilde markägarens synpunkt är det då trots nuvarande bidragssystem med högre omställningsbidrag för lövplantering betydligt mer ekonomiskt fördelaktigt att plantera granskog än att plantera ädellövskog.

Även med bidraget för ädellövskog inräknat kan den ekonomiska "förlusten" jämfört med att plantera gran beräknas till ca 6 000 kr per ha. Därtill kommer den likviditetsmässiga belastningen som följer av den betydligt längre tid det tar innan ekskogen kan avverkas. Då förutsättes i den beräkningen att ekplanteringen skall blandas med annat trädslag t ex björk. En sådan blandning har inte enbart ekonomisk betydelse utan har också vissa fördelar ur växtsynpunkt.

Hittills har möjligheterna att få bidrag till nyplantering av ekskog på nedlagd åkermark dock varit otillräckliga på grund av att de begränsade anslagen inte räckt mer än till återplantering och skötsel av befintlig ekskog. Detta trots att anslaget räknades upp innevarande budgetår.

Från länsstyrelsen i Östergötland har man ställt starka krav på att den skog som planteras i eklandskapet också skall vara ekskog.

Det är heller inte svårt att ur naturvårdssynpunkt inse det rimliga i det kravet. Ett stort inslag av jämnårig granskog i detta område skulle vara fördömande för naturvården och landskapsbilden.

En annan aspekt är att befintligt ekskogsbestånd till den dominerande delen är tämligen jämnårig varför en förnyring är mycket önskvärd.

Två olika intressen står här mot varandra. Intresset att kunna bedriva ett rationellt och ekonomiskt skogsbruk och naturvårdsintresset. Flera brukare har i denna avvägning låtit naturvårdsintresset gå före trots de ekonomiska förluster det fört med sig. Känslan för det landskap man i vissa fall sedan generationer förvaltats har fällt avgörandet. Genomförs "En ny livsmedels-

politik" kommer dock trycket på beskojningen av eklandskapet att öka än mer.

Mot. 1989/90
Jo309

I sina handläggningsrutiner för omställning 90 säger lantbruksstyrelsen att det i södra Sverige från naturvårdssynpunkt är önskvärt att åkerplantering, där så är lämpligt, bör ske med ädellövskog, främst ek och bok. Det är därför enligt vår mening mycket olyckligt att nuvarande bidragsregler för ädellövskog är så konstruerade att de missgynnar naturvårdssintressena genom att bidragen i den mån det överhuvudtaget finns några pengar, inte täcker den faktiska mellanskillnaden i förhållande till granplantering.

Det är därför nödvändigt att bidragsnivån höjs så att det ekonomiska utfallet för den enskilde brukaren inte blir sämre om han av lantbruksnämnden föreskrivs att plantera ekskog eller annan ädellövskog på sin nedlagda åkermark. Blir de ekonomiska villkoren för brukaren alltför orimliga återstår ändå till sist möjligheten för honom att avstå från att lägga ner den aktuella åkermarken.

Vad gäller ädellövskogsmarken så är det mycket viktigt att den kan få vara kvar. Även om intilliggande åker planteras med ek så är det från naturvårdssynpunkt viktigt med fortsatt betesdrift av hagmarken. Särskilda medel finns som stöd för anläggning av stängsel m m i ädellövskogsmarker. Länsstyrelsen i Östergötland disponerar 1989/90 200 000 kr. Det är en alltför låg summa för att räcka till alla angelägna objekt. Skogsstyrelsen och naturvårdsverket bör komma överens inbördes om en fördelning av anslagen så att en del av dessa också kan användas till ökade insatser för ersättning till stängsel m m i ädellövskogsmarker.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen hos regeringen begär förslag till ändring av nuvarande bidragsregler för plantering av ädellövskog i enlighet med vad i motionen anförts.
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om anslagets användning för ökat stöd till stängsel m m av ädellövskogsmarker.

Stockholm den 23 januari 1990

Roland Larsson (c)

Hugo Andersson (c)